

Ако такава нива се сѣе две-три години, тя ослабва. Негритѣ я напуцатъ. Отиватъ въ другъ горски кѣтъ и чрезъ пожаръ ги обръщатъ на нивя. Въ изоставената предишна нива пакъ израстватъ храсти и дървета. Следъ десетина години тамъ пакъ се появява по-раншниятъ гж-сталакъ.

Тая груба форма на добиване работна земя е сѣществувала въ най-старо време, сѣществувала и сега у дивитѣ племена.

Земедѣлецътъ, за да добие работна земя, сѣче дърветата въ гората, суши ги, после ги изгаря. На мѣстото на гората се отваря поле, което той засѣва.

Въ продължение на нѣколко години, горската земя давала прекрасна жѣтва. Следъ това жѣтвата се влошавала все повече и повече, защото земята се изтощавала, а човѣкътъ не я оставялъ да си почине. Разбира се, земедѣлецътъ могълъ да си подобри земята, като я натори, но защо да си прави тоя трудъ, щомъ имало много земя — цѣлина? И той напуцалъ обработваната земя и отивалъ да търси нова, още непобутната.

Предишната, изоставена земя, се засѣвала съ бурени. Такова стопанисване се казвало *горско*.

Това продължавало дотогава, докато на хората не били свидни горитѣ и докато имало много земя. Щомъ хората се увеличили, земята започнала да става недостатъчна. Тогава земедѣлецътъ почналъ да постѣпва друго-яче: като поработи и засѣва земята и тя се изтощи, оставя е нѣколко години да си почине. Като мине тоя периодъ на почивка, земедѣлецътъ започва отново да я работи.

Такова обработване на земята се казва *залежно*.

Когато хората се увеличили още повече и споредъ това и земята се намалила, земедѣлцитѣ започнали да правятъ така: раздѣляли земята си на три полета (участъци). Всѣка година засѣвали дветѣ отъ тѣхъ, а третата оставяли на угаръ. Така всѣка частъ следъ всѣки две години оставала една година да почива и събере сили.

Тая обработка се казва *триполна* (триучастъкова).

После земедѣлецътъ забележилъ, че ако на една и сѣща нива сѣе по редъ едно и сѣщо житно растение, растението се израждало, и жѣтвата ослабвала, защото това растение смучело единъ и сѣщи сокъ. Тогава земедѣлецътъ почналъ да промѣня растенията: сѣе една година